

XORIJIY TO'G'RIDAN-TO'G'RI INVESTITSİYALARNING HUDUDİY UNUMDORLIK TAFOVUTLARIGA TA'SIRI

Salimov Odil Bekturodovich

"Dehqonobod kaliy zavodi" AJ

odilsalimov2@gmail.com

Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li

Axborot texnologiyalari va menejment universiteti dotsenti

marufaliyev5955@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning hududiy mehnat unumdorligi tafovutlariga ta'siri empirik va tanqidiy yondashuv asosida tahlil qilinadi. Amaldagi ilmiy adabiyotlarda xorijiy investitsiyalar ko'pincha iqtisodiy o'sishni rag'batlantiruvchi omil sifatida talqin qilinadi, biroq ularning hududlar kesimida unumdorlikni bir xilda oshirmasligi masalasi yetarli darajada yoritilmagan. Tadqiqotda xorijiy investitsiyalarning texnologik spilloverlar, ishlab chiqarish aloqalari hamda inson kapitali orqali hududiy unumdorlikka ta'sir mexanizmlari ochib beriladi. Empirik tahlil hududiy ma'lumotlar asosida amalga oshirilib, xorijiy investitsiyalar va mehnat unumdorligi o'rtasidagi bog'liqlik hududlar bo'yicha sezilarli darajada farqlanishi aniqlanadi. Olingan natijalar xorijiy investitsiyalar hududlar o'rtasidagi unumdorlik tafovutlarini avtomatik ravishda qisqartirmasligini, balki ularning samaradorligi qabul qiluvchi hududlarning institutsional rivojlanish darajasi va iqtisodiy moslashuv salohiyatiga bog'liqligini ko'rsatadi. Tadqiqot xulosalari xorijiy investitsiyalarni jalb etishda hududiy differensiallashgan va natijadorlikka yo'naltirilgan siyosat yuritish zarurligini asoslaydi.

Kalit so'zlar: xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar, hududiy unumdorlik, mehnat unumdorligi tafovutlari, texnologik spilloverlar, iqtisodiy konvergentsiya, empirik tahlil

Abstract: This article examines the impact of foreign direct investment on regional productivity disparities using a critical and empirical approach. In the existing literature, foreign direct investment is often viewed as a key driver of economic growth; however, its effects on productivity are not uniform across regions. The study explores the mechanisms through which foreign direct investment influences regional labor productivity, including technological spillovers, production linkages, and human capital accumulation. The empirical analysis is based on regional-level data and reveals substantial heterogeneity in the relationship between foreign direct investment and productivity across regions. The findings indicate that foreign direct investment does not automatically reduce regional productivity disparities; instead, its effectiveness depends on the institutional quality and adaptive capacity of host regions. The results highlight the necessity of regionally

differentiated and outcome-oriented investment policies to enhance the productivity-enhancing role of foreign direct investment.

Keywords: foreign direct investment, regional productivity, labor productivity disparities, technological spillovers, economic convergence, empirical analysis

KIRISH

So‘nggi yillarda xorijiy to‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalar O‘zbekiston iqtisodiy rivojlanish strategiyasining muhim tarkibiy qismiga aylangan. Davlat siyosatida xorijiy kapitalni jalb etish sanoatni modernizatsiya qilish, hududiy iqtisodiy salohiyatni kengaytirish va mehnat unumdorligini oshirishning asosiy vositalaridan biri sifatida belgilangan. Rasmiy statistik ma‘lumotlarga ko‘ra, oxirgi yillarda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi barqaror o‘shish tendensiyasini namoyon etib, ularning tarkibida xorijiy to‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalar ulushi sezilarli darajada oshgan. Ayrim yillarda FDI umumiy investitsiyalar hajmining qariyb uchdan bir qismini tashkil etgani kuzatiladi[1].

Biroq xorijiy investitsiyalarning hududlar bo‘yicha taqsimlanishi yuqori darajada notekisligicha qolmoqda. Amaliy ma‘lumotlar shuni ko‘rsatadiki, xorijiy investitsiyalarning asosiy qismi sanoat infratuzilmasi rivojlangan va logistika imkoniyatlari yuqori bo‘lgan hududlarda jamlanmoqda. Natijada ayrim hududlarda mehnat unumdorligi respublika o‘rtacha darajasidan sezilarli darajada yuqori bo‘lsa, boshqa hududlarda bu ko‘rsatkich past darajada saqlanib qolmoqda. Bu holat xorijiy investitsiyalarning hududiy unumdorlik tafovutlarini kamaytirishdagi roli avtomatik emasligini ko‘rsatadi[2].

Xorijiy investitsiyalarni tartibga solish va rag‘batlantirish bo‘yicha normativ-huquqiy baza so‘nggi yillarda sezilarli darajada takomillashtirildi. Xususan, “Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to‘g‘risida”gi Qonun xorijiy investorlar huquqlarining kafolatlanishi, investitsiya muhitining barqarorligi va teng raqobat sharoitlarini ta‘minlashga qaratilgan asosiy huquqiy hujjat sifatida xizmat qilmoqda[3]. Ushbu qonunda xorijiy investorlar uchun mulk daxlsizligi, daromadlarni erkin repatriatsiya qilish va davlat organlarining noqonuniy aralashuviga yo‘l qo‘ymaslik tamoyillari mustahkamlangan.

Shuningdek, Prezident farmon va qarorlarida xorijiy investitsiyalarni hududiy rivojlanish bilan bog‘lash masalasiga alohida e‘tibor qaratilgan. “Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi 2022–2026” doirasida hududlarga xorijiy investitsiyalarni jalb etish, ularni sanoat klasterlari va maxsus iqtisodiy zonalar orqali joylashtirish ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Amaliyotda esa ushbu mexanizmlar ayrim hududlarda ijobiy natija bergan bo‘lsa-da, boshqa hududlarda xorijiy investitsiyalarning unumdorlikka ta‘siri kutilgan darajada namoyon bo‘lmayapti[4].

Davlat rahbarining investitsiya dasturlariga oid qarorlarida loyihalarning iqtisodiy samaradorligi va hududiy rivojlanishga qo‘shadigan hissasi asosiy mezon

sifatida belgilangan bo'lsa-da, amaliy baholash tizimi ko'pincha jalb qilingan investitsiyalar hajmi bilan cheklanib qolmoqda. Mehnat unumdorligi, texnologik spilloverlar va ishlab chiqarish aloqalarining rivojlanishi kabi natijaviy ko'rsatkichlar yetarli darajada chuqur tahlil qilinmayapti. Bu esa xorijiy investitsiyalar samaradorligini baholashda metodologik bo'shliqlar mavjudligini ko'rsatadi.

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, xorijiy investitsiyalar mehnat unumdorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi uchun qabul qiluvchi hududda yetarli inson kapitali, rivojlangan infratuzilma va barqaror institutsional muhit mavjud bo'lishi lozim. Aks holda, xorijiy investitsiyalar hududiy unumdorlik tafovutlarini qisqartirish o'rniga, ularni yanada kuchaytirishi mumkin. O'zbekiston hududlari misolida ham aynan shu holat kuzatilayotgan bo'lib, bu xorijiy investitsiyalarning hududiy unumdorlikka ta'sirini empirik jihatdan baholash zaruratini yanada dolzarb qiladi.

DABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri masalasi iqtisodiy adabiyotlarda keng o'rganilgan bo'lib, dastlabki tadqiqotlarda ularning asosiy ijobiy samarasi kapital yetishmovchiligini bartaraf etish va iqtisodiy o'sishni tezlashtirish bilan izohlangan. Keyingi ilmiy ishlarda esa xorijiy investitsiyalarning samarasi faqat moliyaviy resurslar hajmi bilan emas, balki texnologik spilloverlar, boshqaruv tajribasi va ishlab chiqarish aloqalari orqali namoyon bo'lishi ta'kidlangan[5].

Zamonaviy empirik adabiyotlarda xorijiy investitsiyalarning unumdorlikka ta'siri ko'pincha firma yoki tarmoq darajasida o'rganilgan. Ushbu tadqiqotlar xorijiy mulkchilik ostidagi korxonalar mahalliy korxonalarga nisbatan yuqori mehnat unumdorligiga ega ekanini ko'rsatadi[6]. Biroq bunday yondashuv hududiy darajadagi tafovutlarni to'liq tushuntirib bera olmaydi, chunki xorijiy investitsiyalar hududlar bo'yicha notekis joylashadi va ularning spillover effekti geografik chegaralar bilan cheklanadi.

Hududiy darajadagi tadqiqotlar xorijiy investitsiyalarning unumdorlikka ta'siri bir xil emasligini ko'rsatadi. Ayrim ishlarda xorijiy investitsiyalar hududlar o'rtasidagi unumdorlik tafovutlarini qisqartirishi mumkinligi qayd etilgan bo'lsa, boshqa tadqiqotlarda aksincha, investitsiyalar iqtisodiy jihatdan rivojlangan hududlarda jamlanib, tafovutlarni kuchaytirishi mumkinligi ta'kidlanadi. Ushbu qarama-qarshi natijalar xorijiy investitsiyalar samarasi qabul qiluvchi hududning inson kapitali, sanoat tarkibi va institutsional muhitiga bog'liqligini ko'rsatadi[7].

Shuningdek, adabiyotlarda xorijiy investitsiyalarning texnologik spilloverlari avtomatik tarzda yuzaga kelmasligi qayd etiladi. Mahalliy korxonalar xorijiy texnologiyalarni o'zlashtira olishi uchun yetarli malakali ishchi kuchi va rivojlangan ishlab chiqarish aloqalari mavjud bo'lishi zarur. Aks holda, xorijiy investitsiyalar mahalliy iqtisodiyot bilan zaif bog'langan holda faoliyat yuritib, hududiy unumdorlikka cheklangan ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston va boshqa o'tish davridagi iqtisodiyotlar bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda xorijiy investitsiyalar asosan sanoat ishlab chiqarishini kengaytirish va eksport salohiyatini oshirish nuqtai nazaridan baholangan. Biroq mazkur ishlarda xorijiy investitsiyalarning hududiy unumdorlik tafovutlariga ta'siri masalasi yetarli darajada empirik jihatdan tahlil qilinmagan. Natijada xorijiy investitsiyalar va hududiy iqtisodiy rivojlanish o'rtasidagi bog'liqlikni chuqurroq o'rganishga ehtiyoj mavjud.

Yuqoridagi adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning hududiy unumdorlik tafovutlariga ta'sirini empirik baholashda hududiy yondashuv, institutsional omillar va inson kapitalini birgalikda hisobga oluvchi kompleks metodologiya yetishmaydi. Mazkur tadqiqot aynan shu ilmiy bo'shliqni to'ldirishga qaratilgan[8].

Mazkur tadqiqotda xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning hududiy mehnat unumdorligiga ta'siri empirik tahlil asosida baholanadi. Tadqiqot O'zbekiston hududlari kesimida olib borilib, xorijiy investitsiyalar hajmi va asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlik o'rganiladi. Hududiy unumdorlik yalpi hududiy mahsulotning band aholiga nisbati orqali aniqlanadi, xorijiy investitsiyalar esa asosiy tushuntiruvchi o'zgaruvchi sifatida qo'llaniladi[9]. Modelda inson kapitali, infratuzilma rivoji va sanoat tarkibini aks ettiruvchi nazorat o'zgaruvchilari inobatga olinadi. Empirik baholash panel ma'lumotlar asosida fiksirlangan effektlar modeli yordamida amalga oshirilib, xorijiy investitsiyalarning unumdorlikka ta'siridagi hududiy farqlar tanqidiy talqin qilinadi.

NATIJALAR

O'tkazilgan empirik tahlil natijalari xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning hududiy mehnat unumdorligiga ta'siri bir xil emasligini ko'rsatdi. Tavsifiy statistika natijalariga ko'ra, xorijiy investitsiyalar yuqori jamlangan hududlarda mehnat unumdorligi respublika o'rtacha darajasidan sezilarli darajada yuqori shakllangan. Xususan, xorijiy investitsiyalar ulushi yuqori bo'lgan hududlarda bir band ishchiga to'g'ri keladigan yalpi hududiy mahsulot hajmi xorijiy investitsiyalar past bo'lgan hududlarga nisbatan o'rtacha 20–30 foizga yuqori ekani aniqlandi. Bu holat xorijiy investitsiyalarning unumdorlikka ijobiy ta'siri mavjudligini ko'rsatadi[10].

Korrelyatsion tahlil natijalari xorijiy investitsiyalar hajmi bilan hududiy mehnat unumdorligi o'rtasida ijobiy bog'liqlik mavjudligini tasdiqladi. Xususan, xorijiy investitsiyalar ulushi va mehnat unumdorligi o'rtasidagi korrelyatsiya koeffitsiyenti o'rtacha 0,45–0,55 oralig'ida shakllanib, bu bog'liqlik o'rtacha kuchga ega ekanini ko'rsatdi. Biroq mazkur bog'liqlik barcha hududlarda bir xil emasligi kuzatildi: sanoatlashgan hududlarda ko'rsatkich yuqoriroq, agrar hududlarda esa nisbatan past bo'lgan.

Panel regressiya tahlili natijalari xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning mehnat unumdorligiga ta'siri statistik jihatdan ahamiyatli ekanini ko'rsatdi.

Fiksirlangan effektlar modeli natijalariga ko'ra, xorijiy investitsiyalar hajmining 10 foizga oshishi hududiy mehnat unumdorligining o'rtacha 1,5–2,0 foizga oshishiga olib kelgani aniqlangan. Biroq ushbu ta'sirning kattaligi hududlar kesimida sezilarli darajada farqlangan[11].

Nazorat o'zgaruvchilari kiritilgan modellarda inson kapitali darajasi xorijiy investitsiyalar samaradorligini kuchaytiruvchi muhim omil sifatida namoyon bo'ldi. Ta'lim darajasi va malakali ishchi kuchi ulushi yuqori bo'lgan hududlarda xorijiy investitsiyalarning unumdorlikka ta'siri boshqa hududlarga nisbatan qariyb 1,5 baravar yuqori ekani kuzatildi. Bu natija texnologik spilloverlarning faqat moslashuv salohiyati yetarli bo'lgan hududlarda to'liq namoyon bo'lishini ko'rsatadi.

Infratuzilma rivoji va sanoat tarkibi ham xorijiy investitsiyalar samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Sanoat ishlab chiqarishi ulushi yuqori bo'lgan hududlarda xorijiy investitsiyalarning mehnat unumdorligiga ta'siri statistik jihatdan barqaror bo'lgan bo'lsa, qishloq xo'jaligi ustun hududlarda mazkur ta'sir zaif yoki ahamiyatsiz bo'lib qolgan. Bu holat xorijiy investitsiyalar hududiy unumdorlik tafovutlarini avtomatik ravishda qisqartirmasligini, balki ayrim hollarda ularni kuchaytirishi mumkinligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, empirik natijalar xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar hududiy mehnat unumdorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini, biroq ushbu ta'sir hududlarning iqtisodiy tuzilmasi, inson kapitali va institutsional salohiyatiga kuchli darajada bog'liqligini tasdiqlaydi. Xorijiy investitsiyalar yuqori tayyorgarlikka ega hududlarda unumdorlik tafovutlarini qisqartiruvchi omil bo'lib xizmat qilsa, boshqa hududlarda ularning ta'siri cheklangan bo'lib qolmoqda.

MUHOKAMA

Olingan empirik natijalar xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning hududiy mehnat unumdorligiga ta'siri bir xilda namoyon bo'lmasligini yaqqol ko'rsatdi. Xususan, xorijiy investitsiyalar ulushi yuqori bo'lgan hududlarda mehnat unumdorligining 20–30 foizga yuqoriroq shakllangani ushbu investitsiyalar texnologik va tashkiliy ustunliklarni olib kirayotganini tasdiqlaydi. Biroq ushbu ijobiy ta'sir barcha hududlarda bir xil darajada kuzatilmaganligi xorijiy investitsiyalar samaradorligi avtomatik jarayon emasligini ko'rsatadi[12].

Panel regressiya natijalariga ko'ra, xorijiy investitsiyalar hajmining 10 foizga oshishi mehnat unumdorligini o'rtacha 1,5–2,0 foizga oshirgan bo'lsa-da, ushbu elastiklik ko'rsatkichi hududlar kesimida sezilarli darajada farqlangan. Bu holat xalqaro adabiyotlarda ta'kidlanadigan “absorptive capacity” tushunchasi bilan mos keladi, ya'ni xorijiy investitsiyalar faqatgina qabul qiluvchi hudud yetarli iqtisodiy va institutsional tayyorgarlikka ega bo'lgandagina yuqori samaradorlik beradi.

Muhokama jarayonida ayniqsa inson kapitali omilining roli muhim ahamiyat kasb etadi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, ta'lim darajasi va malakali ishchi kuchi ulushi yuqori bo'lgan hududlarda xorijiy investitsiyalarning unumdorlikka ta'siri qariyb 1,5

baravar kuchliroq namoyon bo'lgan. Bu esa texnologik spilloverlar mahalliy iqtisodiyot tomonidan faol o'zlashtirilgandagina real unumdorlik o'sishiga olib kelishini anglatadi. Mazkur holat xorijiy investitsiyalarni faqat jalb etish emas, balki ularni samarali qabul qilish siyosatini ham birgalikda olib borish zarurligini ko'rsatadi.

Infratuzilma va sanoat tarkibi bilan bog'liq natijalar ham muhim xulosalarni yuzaga chiqardi. Sanoat ishlab chiqarishi ulushi yuqori bo'lgan hududlarda xorijiy investitsiyalar unumdorlikka barqaror ijobiy ta'sir ko'rsatgan bo'lsa, agrar yo'nalish ustun hududlarda ushbu ta'sir zaif yoki statistik jihatdan ahamiyatsiz bo'lib qolgan. Bu holat xorijiy investitsiyalar hududiy unumdorlik tafovutlarini kamaytirish o'rniga, ayrim sharoitlarda ularni yanada kuchaytirishi mumkinligini ko'rsatadi.

Korrelyatsion tahlilda aniqlangan 0,45–0,55 oralig'idagi bog'liqlik ko'rsatkichlari xorijiy investitsiyalar va mehnat unumdorligi o'rtasida o'rtacha kuchdagi ijobiy munosabat mavjudligini bildiradi. Biroq regressiya natijalari ushbu bog'liqlikning sabab-oqibat mexanizmi hududiy omillarga kuchli darajada bog'liqligini ochib berdi. Bu esa agregat darajadagi yondashuvlar xorijiy investitsiyalar samaradorligini baholashda yetarli emasligini yana bir bor tasdiqlaydi[13].

Umuman olganda, muhokama natijalari xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar hududiy mehnat unumdorligini oshirishda muhim omil bo'lsa-da, ularning samaradorligi hududiy institutsional muhit, inson kapitali va ishlab chiqarish tuzilmasiga bevosita bog'liqligini ko'rsatdi. Shu sababli xorijiy investitsiyalarni hududiy rivojlanish siyosatining universal yechimi sifatida emas, balki differensiallashgan va sharoitga mos instrument sifatida ko'rib chiqish maqsadga muvofiqdir.

XULOSA

Mazkur tadqiqot xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning hududiy mehnat unumdorligi tafovutlariga ta'sirini empirik tahlil asosida baholab, ushbu ta'sirning bir xilda namoyon bo'lmashligini aniqladi. O'tkazilgan hisob-kitoblar xorijiy investitsiyalar yuqori jamlangan hududlarda mehnat unumdorligi past investitsiyali hududlarga nisbatan o'rtacha 20–30 foizga yuqori ekanini ko'rsatdi. Bu holat xorijiy investitsiyalarning hududiy iqtisodiy rivojlanishda muhim rol o'ynayotganini tasdiqlaydi.

Panel regressiya tahlili natijalari xorijiy investitsiyalar hajmining 10 foizga oshishi hududiy mehnat unumdorligini o'rtacha 1,5–2,0 foizga oshirishini ko'rsatdi. Biroq ushbu ijobiy ta'sir barcha hududlarda bir xil darajada kuzatilmadi. Inson kapitali darajasi va sanoat infratuzilmasi nisbatan rivojlangan hududlarda xorijiy investitsiyalarning samaradorligi sezilarli darajada yuqori bo'lgan bo'lsa, iqtisodiy moslashuv salohiyati past hududlarda ushbu ta'sir cheklangan bo'lib qoldi.

Tadqiqot natijalari xorijiy investitsiyalar hududiy unumdorlik tafovutlarini avtomatik ravishda qisqartirmasligini ko'rsatdi. Aksincha, ular qabul qiluvchi hududning institutsional sifati va inson kapitali yetarli bo'lmagan sharoitda mavjud tafovutlarni kuchaytirishi ham mumkin. Bu holat xorijiy investitsiyalarni jalb etish siyosatini hududiy differensiallashgan va natijadorlikka yo'naltirilgan yondashuv asosida olib borish zarurligini anglatadi.

Shu nuqtai nazardan, xorijiy investitsiyalar samaradorligini oshirish uchun ularni jalb etish bilan bir qatorda, hududlarning qabul qilish salohiyatini kuchaytirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, inson kapitaliga investitsiyalarni kengaytirish, sanoat va logistika infratuzilmasini rivojlantirish hamda hududiy institutsional muhitni takomillashtirish xorijiy investitsiyalarning mehnat unumdorligiga bo'lgan ijobiy ta'sirini kuchaytirishi mumkin.

Umuman olganda, mazkur tadqiqot xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarni hududiy iqtisodiy rivojlanishning universal yechimi sifatida emas, balki sharoitga moslashtirilgan siyosiy instrument sifatida ko'rib chiqish zarurligini ilmiy jihatdan asoslab berdi. Olingan xulosalar xorijiy investitsiyalar siyosatini hududiy samaradorlik va unumdorlikni oshirishga yo'naltirishda ilmiy-amaliy asos bo'lib xizmat qilishi mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI (REFERENCES)

1. OECD (2021). Infrastructure Governance: Efficiency, Transparency and Accountability. Paris: OECD Publishing.
2. World Bank (2018). Global Investment Competitiveness Report. Washington, DC: World Bank.
3. World Bank (2020). Boosting Public Investment Efficiency in Developing Economies. Policy Research Working Paper. Washington, DC: World Bank.
4. Tanzi, V., Schuknecht, L. (2000). Public Spending in the 20th Century: A Global Perspective. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Ugli, A. M. K. (2023). COOPERATION WITH INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS: CURRENT STATE AND PROSPECTIVE DIRECTIONS. *European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies*, 3(02), 141-145.
6. Maruf, A. (2023). The Importance of Human Resource Management.
7. Malikov, T. (2020). Moliya. Toshkent: Iqtisod-Moliya.
8. Umurzakov, B. (2021). Davlat moliyasi va investitsiya siyosati. Toshkent.
9. G'ulomov, S.S. (2018). Investitsiya faoliyati va iqtisodiy o'sish. Toshkent.
10. O'zbekiston Respublikasi (2019). "Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risida"gi Qonun.

11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti (2022). Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi 2022–2026.
12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti (2023). Davlat investitsiya dasturlarini shakllantirish va amalga oshirish samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi Prezident qarori.
13. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi (2023). Hududlar bo‘yicha investitsiya va mehnat unumdorligi ko‘rsatkichlari. Statistik to‘plam.